

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 1.250
Letna naročnina . . . . . L 2.500
Letna inozemstvo . . . . . L 3.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXI. - Štev. 13 (1043)

Gorica - četrtek, 27. marca 1969 - Trst

Posamezna številka L 50

Previranja v Cerkvi Svečana razglasitev slovenske metropolije

Previranje je znamenje življenjske moči. Zadnji veseljni cerkveni zbor je s svojimi odloki okrepil notranja previranja in jih usmeril k hitrejšemu obnavljanju in preporedu pod geslom posodobitvenja.

V LITURGIJI

Posebno vidno je prenavljanje na liturgičnem področju. Koliko novosti je bilo uvedenih zadnjih pet let! Reforma liturgije se ni končala. Mašna obnova se bo še nadaljevala, prenovljen bo brevir, cerkveni koleadar, obrednik z obredi za delitev zakramentov in zakramentalov ter končno pontifikal.

V duhu liturgične konstitucije se liturgija obnavlja, da postane bolj enostavna, jasna in razumljiva, dostopna vernemu ljudstvu. Tako bodo v njej verniki lažje sodelovali. Če so bile poenostavljene rubrike in dana glede njih večja svoboda, je vendar izključena vsaka samovolja, površnost in malomarnost pri najsvetejših duhovniških opravilih.

SODELOVANJE LAIKOV

Cerkveni zbor je naložil duhovnikom veliko in težko dolžnost vzgojiti naše vernike, da ne bodo v župniji ter v cerkvi samo nemi poslušalci in morda še izvrševalci njihovih naročil, ampak da bodo čutili svojo odgovornost za duhovno rast župnije. Med dušnim pastirjem in verniki naj se uvede dialog. Verniki naj povedo, kaj mislijo in želijo. Naj stavijo svoje predloge, in jih tudi pomagajo izvajati. Zaželeni so župnijski sveti. Kar morejo v cerkvi storiti laiki, naj si duhovniki tega ne pridržujejo. To velja zlasti za vzdrževanje cerkvenih predmetov. Kdo ne vidi, da je v tem še obširno področje dela!

Izvršeni so bili razni napor, da bi se župnije bolj zaokrožile ter postale bolj življenjske. Duhovniki naj bi bili pravičnejše porazdeljeni, sestajali naj bi se v večjem številu, da bi bila razpravljana bogatejša in koristnejša. Ustanavljanje novih župnij in gradnja novih cerkva pa zadeva na raznovrstne ovire.

IDEJNO PREVIARANJE

Bogata, skoro dvatisočletna zgodovina katoliške Cerkve je bila področje neprestanega notranjega previranja idej, čustvovanja in hotenja. Na prvi pogled bi se moglo komu zbuditi prepričanje, da se v Cerkvi vse spreminja ter ni ničesar stalnega.

Toda s Cerkvijo je kakor s človekom. Spreminja se od rojstva do smrti, vendarle ostaja vedno isti človek. Ista zavest povezuje vsa njegova dejanja, določene lastnosti se vlečejo kot rdeča nit skozi vse njegovo življenje. Skozi vso cerkveno zgodovino moremo ugotavljati nekaj stalnega, nespremenljivega, večnostnega. To je božji ustroj Cerkve, verske resnice, moralna načela, maša, zakramenti, molitev, milost — vse, kar spada k božjemu elementu v Cerkvi.

V Cerkvi so se vedno javljale različne teološke šole in smeri. Vsaka je prinesla nekaj novega, dobrega. Vsaka od njih je imela svoje izrastke, ki so bili škodljivi. Vsako pretirano naglašanje ene resnice postane nevarno ter človeka zapelje v zmoto, če pozabi na korelativno resnico. Kristus ni izročil vrhovne učiteljske oblasti teologom na fakultetnih stolicah, ampak vrhovnim dušnim pastirjem, papežu in škofom. Teologi so potrebni, da poglobljajo cerkveno učenje, povezujejo resnice v sistem, dostavljajo predloge živemu učiteljsstvu. Življenje na terenu ter posebno varstvo Sv. Duha pomaga živemu učiteljsstvu, da razlikuje versko resnico od zmote.

V ISKANJU NOVIH SMERI

Danes se rado govori o novi teologiji, novih smereh in tokovih. Kaj naj rečemo o tem, češ da skušajo moderni teologi ves zaklad verskih resnic na novo pretrpeti, da pred njimi ni varna niti ena verska resnica, niti eno moralno načelo.

Dokler se postavlja metodični dvom, se je dobro spomniti, da je Summa sv. Tomaža Akvinskega zgrajena na takem metodičnem dvomu. Nikakor pa ni mogoče dovoliti, da se jasno izražen verski nauk, dogme, oblačijo v nejasne, dvoumne, meglene besede, ki jih je mogoče z veliko dobre volje še prav razumeti, ali veliko lažje narobe.

Navadno se to dogaja iz želje, da bi verske resnice približali modernim miselnim tokovom, ki so daleč od vere in pogosto veri sovražni, najsi bodo eksistencialistične ali marksistične smeri. Tudi želja za ekumenizmom more privedti do takih pojavov. Cerkve danes veliko govori o dialogu z onimi, ki so zunaj Cerkve, ali ne sme se voditi na tak zgrešen način. Osnovni namen pravega dialoga je resnica, luč. Tega pa ne moremo doseči, če resnico zakrivamo, pačimo. Naš idejni sogovornik naj najbolj točno ve, kaj mi katoličani mislimo in sodimo. Samo resnica nas more osvoboditi!

Vsak teolog je iskatelj resnice in mora biti ponižen, skromen. Jezus je lepo dejal: Jaz ne iščem svoje časti. In to je porabil kot dokaz, da je resnicoljuben ter se mu sme verjeti.

Cisto gotovo je, da se tudi danes v tem pogledu marsikaj greši ter se dela velika škoda. Trdno se držimo cerkvenega učiteljstva.

SV. PISMO NI NOBEN MIT ALI LEGENDA

Biblična znanost je zadnjih petdeset let močno napredovala. Mnoga vetropisem-ska mesta stare zaveze danes drugače razlagamo kakor takrat. Orientalistika se je razvila, biblična arheologija je napredovala. Toda ves ta napredek ne opravičuje, da se evanglijem po protestantu Bultmannu jemlje zgodovinska verodostojnost, češ da so evangelisti želeli podčrtati božji značaj Kristusov, pa so v duhu takratnega časa z miti in legendami o deviškem spočetju, čudežnem rojstvu, mnogimi čudeži, izrekli, zlasti še z vstajenjem in vnebohodom okrasili svoje spise o Jezusu. Če hočemo priti do resnice, je treba evangelijske demitizirati, trdijo.

Pod vplivom takega mišljenja se je drznil znan katoliški teolog osporavati zgodovinsko resničnost Kristusove obljube apostolu Petru, da bo nanj sezidal svojo Cerkve. Kako je mogoče še govoriti o dogmatični vrednosti teksta, če njegova zgodovinska veljavnost pade?

O zgodovinski veljavnosti evangelijev je koncil dejal: »Sveta mati Cerkve je trdno in vztrajno učila in uči, da štirje maštetni evangelijski, katerih zgodovinski značaj ne prestanto zagovarja, zvesto podajajo, kar je Jezus Kristus v času svojega življenja med ljudmi v resnici storil in učil za njihovo večno zveličanje« (BR 19). Koncilskemu odloku katoliški teolog ne bi smel nasprotovati.

Kot zaključek tega razmišljanja dodajamo še besede, ki so pred kratkim padle na nekem zborovanju zastopnikov različnih krščanskih Cerkva: »Iskati moramo predvsem in nadvse resnico. Praktičen pripomoček, ki ga ne smemo nikoli pozabiti, pa je in ostane, da znamo na kolena pasti in moliti. Samo molitev daje človeku moč, da prode v skrivnostno edinstvo, v kraljestvo Duha, ki nas edini more popeljati do vse polnosti božje.«

Nova bazilika Marijinega oznanjenja v Nazaretu

Na kraju, kjer je nadangel Gabrijel Mariji oznanil prihod Odrješnika in je Marija spočila Jezusa od Sv. Duha, so letos 25. marca slovesno izročili bogocastju novo baziliko Marijinega oznanjenja, ki so jo gradili več let. Dva dni prej so se v baziliki zbrali arhitekti, tehniki, umetniki in delavci, ki so sodelovali pri gradnji mogočnega svetišča. V spomin so prejeli diplome in kolajne.

Na praznik sv. Jožefa je Ljubljana doživela važen zgodovinski dan: uradno razglasitev ustanovitve posebne cerkvene pokrajine v Sloveniji. S to razglasitvijo je slovenska Cerkev prejela uradno priznanje od Sv. sedeža, dobila je lastno pokrajinsko cerkveno oblast in tako stopila v zbor ostalih krščanskih narodov kot samostojna cerkvena enota. V zboru krščanskih narodov, ki se v verskem in cerkvenem oziru prištevajo h katoliški Cerkvi, Slovenci niso več neznan drobec ali le nepomembna pritliklina jugoslovanske katoliške skupnosti, ampak samostojno cerkvenopravno telo, posebna metropolija z zborom svojih škofov, slovenska Cerkev, ki bo samostojno reševala svoje verske in cerkvene probleme. V zadevah, ki se tičejo celotnega katoliškega življa v Jugoslaviji, bo seveda sodelovala v sklopu jugoslovanske škofovske konference.

SVEČANOST V LJUBLJANSKI STOLNICI

Ob 16. uri je bila ljubljanska stolnica sv. Nikolaja, razkošno razsvetljena in zares veličastna v svoji baročni lepoti, nabito polna. V širokem prezbiteriju se je ob nadškofu dr. Jožefu Pogačniku razvrstilo šest škofov: dr. Maksimilijan Držečnik, škof mariborski, dr. Dragutin Nežić, škof poreško-puljski, dr. Franjo Kuharić, pomožni škof zagrebški, dr. Janez Jenko, škof Slovenskega Primorja, dr. Stanko Lenič in dr. Vekoslav Grmič, pomožna škofa. Ob oltarju je stal beograjski nadškof dr. Gabrijel Bukatko, ki ga je apostolski delegat msgr. Mario Cagna pooblastil, da izvrši papeško bule in umesti novega metropolita. V prezbiteriju so bili dalje člani ljubljanskega stolnega kapitlja, razni gostje in predstavniki, duhovniki in bogoslovci.

Najprej so prebrali v latinskem in slovenskem jeziku papeško bule, s katero je papež Pavel VI. ustanovil slovensko cerkveno pokrajino z metropolitnim sedežem v Ljubljani s pridjeljeno škofijo Maribor ter imenoval za prvega slovenskega metropolita ljubljanskega nadškofa Jožefa Pogačnika. Nato je izvršitelj papeževe ustanovne listine nadškof Bukatko poudaril zgodovinski pomen ustanovitve slovenske cerkvene pokrajine in umestil na metropolitni sedež nadškofa dr. Pogačnika. Ko je metropolita ustoličil, je z zvonkim glasom zapel staroslovenski pozdravni in voščilni vzklik slovenski metropoliji, prvemu metropolitu dr. Jožefu Pogačniku in vsemu vernemu slovenskemu ljudstvu. Cudoviti spjev je zaključil z obrednim voščilom: »Na mnoga ljeta«, katero so zatem radostno in zmagoslavno peli duhovniki, bogoslovci in sploh vsa cerkev. Metropolit se je v izbranih besedah zahvalil in poudaril pomen slovenske cerkvene pokrajine za poglobitev verskega življenja v Sloveniji. Zbor slovenskih škofov se obvezuje, da stori, kar je potrebno, da se tudi Slovensko Primorje vključi v novo cerkveno provinco.

Sledila je latinska peta sv. maša. Somaševalo je vseh osem škofov. Mojmstrsk je prepeval stolniški pevski zbor v spremstvu mogočnega orkestra. Pri evangliju je spregovoril uradni govornik, mariborski škof dr. M. Držečnik. Omenil je častitljivo panosko metropolijo sv. Metoda, ki je obsegala tudi lep del sedanje Slovenije z Mariborom in Ptujem vred. Po dolgih stletjih imamo spet svojo metropolijo, ki postavlja nove naloge in ki zahteva zbornu sodelovanje vseh slovenskih škofov. Po končani sv. maši je nadškof in metropolit dr. Pogačnik zapel zahvalno pesem, ki jo je povzelo vse ljudstvo. Mogočna pesem »Marija, skoz življenje« je zaključila zares veličastno slovesnost.

Zamejski Slovenci, ki se čutimo živa veja na slovenskem narodnem telesu z veseljem in zadoščenjem pozdravljamo slovensko metropolijo in se spoštljivo klanjamo prvemu slovenskemu metropolitu dr. Pogačniku. Naj zbornu delo slovenskih škofov in usodo nove cerkvene pokrajine vedno spremlja bogat božji blagoslov.
R. K.

Kalvarija romunske Cerkve

30. decembra 1947 je bila proglašena s pomočjo sovjetskih okupatorskih sil ljudska republika Romunija. Z drugo besedo: komunisti so dosegli oblast in začeli tako z izvajanjem svojega programa. Seveda so se hitro spravili na »urejanje« verskih zadev.

Protestante, ki so v pretežni meri Nemci in Madžari, so začeli pregnati z izgovorom, da so med zadnje vojno sodelovali s Hitlerjem, katoličanom so očitali, da so agenti Vatikana in jih začeli brutalno stiskati. Le z domačo pravoslavno Cerkvijo so naredili drugače: kakor v Sovjetski zvezi naj bi postala orodje režima. Nekaj pa je komunističnim oblastnikom pri tem hodilo navzkriž. Poleg romunske pravoslavne Cerkve je obstajala v državi močna grško-katoliška skupnost, že od leta 1698 združena z Rimom. To skupnost je bilo treba na vsak način odrtgati od Rima in jo vključiti v romunsko pravoslavje.

Najprej se je oglasil romunski pravoslavni patriarh Justinian in povabil 6. junija 1948 grško-katolike, ki žive v glavnem v pokrajini Transilvanija, naj se »vrnejo v pravoslavje, kajti l. 1698, kaj je bil cilj zedinjenja z Rimom, vsiljenega od Habsburčanov? Nič drugega kot razkrojiti pravoslavje in raznaroditi romunsko ljudstvo. Ne da se več tega opravičiti danes, ko smo vsi združeni v eni fronti in je delavski razred pripravljen na katero koli žrtev.«

Njegov poziv je naletel pri grško-katolikih na gluha ušesa. Zato je postal glas patriarha Justiniana grozeč. 13. septembra istega leta je dejal: »Pozval sem voditelje uniatiov (zedinjnih kristjanov), sklicujoč se na njih patriotizem, da svojim vernikom omogočijo povratek k Materi Cerkvi, od katere so se ločili pred 250 leti. Odgovorili so mi s sramotjenjem. Zato vam povem: če bodo ti duhovniki, lažnivci, izdajci, sužnji Vatikana, klerikalni imperialisti, še naprej skušali zadržati vernike v svojih krempljih, jih bomo iztrebili do zadnjega.« Grožnjam so nemudoma sledila dejanja s strani vlade.

Najprej je bil odpovedan konkordat z Vatikanom. Nato je bil sklican kongres uniatiov v Cluju. Kakor je leta 1698 v tem mestu 38 dekanov proglasilo v imenu transilvanskih pravoslavcev zedinjenje z Rimom, tako naj bi 1. oktobra 1948 prav tako 38 dekanov isto zedinjenje razveljavilo. Toda od 38 duhovnikov, ki so bili prisiljeni zbrati se v Cluju, so bili samo trije zares dekanı, medtem ko je vlada iz previdnosti že nekaj dni prej pozaprila vse grško-katoliške škofe. Nato je bil v Cluju res sprejet sklep o razveljavanju unije. Zaman so zaprti škofje protestirali; vlada je že 7. oktobra 1948 zedinjenje z

romunsko Cerkvijo potrdila. S tem dnevom se je začela Kalvarija grško-katoliške Cerkve v Romuniji.

Od šestih uniatskih škofov iz tistega časa živi danes le še eden: 83-letni Hossa, ki ima hišni pripor v nekem pravoslavnem samostanu; vsi ostali so pomrli v ječah. Kasneje je Rim posvetil še šest novih škofov. Vsi ti so prav tako šli skozi ječe. Preživeli so v njih 10-14 let; dvema od njih se je omračil um, eden pa je v zaporu umrl.

Enako pot so morali iti številni grško-katoliški duhovniki. Izbrati so morali med ječo ali se podvreči diktatu komunistične vlade. Pri tem so se znašli v strašni dilemi: ker, so bili v večini poročeni, bi zvestoba Rimu zanje pomenila vreči družino v bedo. Nekateri so klonili, velika večina se je pa kljub družini odločila za pot mučeništva. Še danes so ločeni od družin, obsojeni na zapor ali prisilno delo.

Nič bolj se ni godilo laikom. Zgubili so službe, postali so državljani druge vrste, preživljajo se s trdim ročnim delom.

Ceprav hodi romunsko komunistično vodstvo v zunanji politiki svoja pota, je pa ostal njegov odnos do vere tipično stalniščen. Na ideološkem polju so romunski komunisti neizprosni in do sedaj ni bilo odkriti sledu kake liberalizacije. Kljub temu vsi verni Romuni, zlasti pa grško-katoliki, naprej živijo v upanju, da bodo doživeli dan, ko bo po obljubi sedanjega romunskega vodnika Ceausesca tudi romunski komunizem zadobil »človečanski obraz«.

Papež bo obiskal Afriko

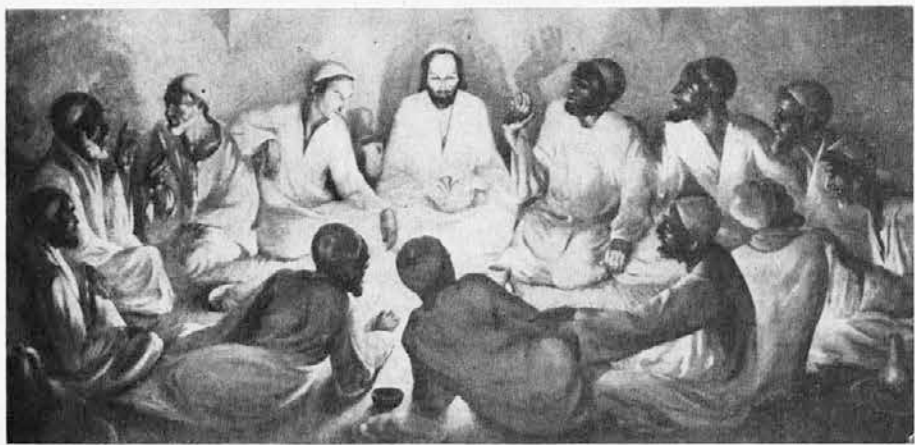
Na praznik sv. Jožefa je sv. oče Pavel VI. napovedal v baziliki sv. Petra, polni romarjev, svoje novo potovanje, ki ga namerava izvesti. To pot bo obiskal črno celino Afriko. Cilj potovanja bo država Uganda v Osrednji Afriki, kjer bo v Kampali odprl novo svetišče, posvečeno spominu 22 ugandskih mučencev, katere je on sam dvignil k časti oltarjev. Obisk Ugande bo izrazil kakor lani v Kolumbiji za sestanek z afriškimi škofi, s katerimi se bo razgovarjal o perečih problemih, ki tarejo afriške dežele.

»Sprejeli smo — je dejal Pavel VI. — vabilo, ki so ga ponovno izrekli afriški škofje in laiki, da obiščemo tudi to celino. Jasno je, da bo tudi to pot obisk kratek. Če bo Bog hotel, ga bomo naredili v drugi polovici meseca julija. Zelo nam je pri srcu duhovna in civilna usoda vse Afrike, zlasti pa Nigerije, ki prestaja boleče preizkušnje, vsem znane.«

Sv. oče se bo tako po sedmih letih vrnil v Afriko, ki jo je bil obiskal kot milanski nadškof v letu 1962. Tedaj se je ustavil v Južni Afriki, Ghani in Nigeriji. To pot bo njegov cilj Uganda, ena najbolj katoliških držav črne kontinenta z 2.800.000 verniki.

Bo to sedmič, da bo papež Pavel VI. v času svojega vladanja zapustil Italijo. Prvič je to storil v januarju 1964, ko je poromal v Sveto deželo »k virom vere«; drugo je izvršil še isto leto v decembru, ko se je udeležil 38. mednarodnega evharističnega kongresa v Bombayu v Indiji; tretjič je zapustil Rim 4. oktobra 1965, ko je šel na sedež Združenih narodov v New Yorku. 13. maja je izvršil romanje za mir v Fatimo, nato pa je opravil še isto poletje v juliju ekumensko srečanje s patriarhom Atenagorom v Carigradu. Končno je lani obiskal Južno Ameriko, da dá pudarka skrbi za dežele v razvoju.

NA KRIŽA LES RAZPET

Kristus obhaja s svojimi učenci zadnjo večerjo. Sliko je izdelal Jaro Hilbert, doma iz Ljubljane, nahaja pa se v prostorih apostolske nunciature v Kairu (Egipt). Fotografijo slike nam je poslal p. Jozafat Ambrožič OFM, korni škof v mestu Tiberias ob Genezareškem jezeru

Sovaštvo velikih duhovnikov do Jezusa Kristusa je privrelo do vrhunca. Posrečilo se jim je, da so ga s pomočjo Judeža Iškarjota ugrabili, ne da bi se ljudstvo kaj posebno vznemirilo. Nato so ga dali pripeljati pred veliki zbor ali sinedrj, največje judovsko sodišče v Jeruzalemu. Ponoči so ga sodili in obsodili na smrt, ker je bil pred velikim zborom priznal, da je on Mesija in Sin božji, kakor so ga pisma napovedovala.

Toda kako izvesti smrtno obsodbo? Resnični gospodarji Jeruzalema so tedaj bili Rimljani. Judje niso smeli izvršiti nobene smrtno obsodbe, ne da bi jo prej potrdil rimski upravitelj. Šlo je torej za to, kako njega prepričati, da bo potrdil Jezusovo smrtno obsodbo, ki je slonela zgolj na verskih razlogih. Rimski oskrbnik bi utegnil raziskovati, ali so obtožbe resnične, ali so pri obravnavi zakonito postopali, če niso verski razlogi morda le krinka za osebno sovaštvo, zavist in podobno.

Veliki duhovniki so se zato odločili, da predstavijo obtožnena Pilatu kot nevarnega političnega agitatorja ter upornika zoper rimsko oblast. Po tej poti so bili gotovi, da bodo tudi pri Pilatu dosegli smrtno obsodbo. Če bi Judje smeli kaznovati s smrtjo, bi bil Jezus kamnan, če bi jo pa izrekel predstavnik Rimljanov, bi bil po rimskih predpisih križan, kar se je zdelo judovskim voditeljem še bolj primerno.

Tako je prišel Jezus pred Pilatovo sodišče. Pilat je takoj razumel, da so Judje obtožneno politično pobarvali. Istočasno mu je postalo jasno, da je obtožnec dejansko nedolžen. Vse obtožbe so nastale iz zavisti. Toda obravnave ni smel odkloniti, kajti obtožba je Jezusa označevala za človeka, ki ustanavlja svoje kraljestvo zoper rimskega cesarja. Odkloniti obravnavo bi ga lahko stalo izgubo položaja, saj bi ga Judje gotovo šli tožiti v Rim, da ni hotel zatreti upora.

Pilat se je torej odločil za sodno obravnavo. Upal je, da bo tožitelje osramotil, Jezusa pa oprostil obtožb, toda prebrisanim judovskim voditeljem ni bil kos. Ker je bil poleg tega slabši po značaju, se je vedno bolj zapletal v mreže Jezusovih sovaštvo. Končno je proti svoji volji pristal na kazen, ki je bila za Rimljana nedopustna: na smrt na križu.

Ta kazen je bila sicer rimskega izvora, a le tujcem namenjena. Rimljan ni smel biti križan. Ze slavni govornik Ciceron je dejal: »Rimljana zvezati je hudobija; Rimljana tepsti je zločin; Rimljana ubiti je grozodejstvo. Kaj naj rečem šele, če bi ga pribil na križ? Za tako ogabno stvar ni mogoče dati primerne naziva!«

In vendar je bil na to kazen obsojen Sin božji, izdan od lastnega ljudstva in zapuščen v smrtni muki celo od nebeškega Očeta. Ta zaradi naših hudobij ni hotel prizanesti svojemu lastnemu Sinu, kakor molimo v liturgiji velikega petka.

Tako se je dvignil na Kalvariji križ, na katerem je Kristus dopolnil vse, kar so o njem napovedovali preroki. Dovolil je svoje mesljsko delo in izpolnil nalogo, za katero ga je bil Oče poslal na svet. Ob treh popoldne na veliki petek je mogel vzklikniti: »Dopolnjeno je! Oče, v tvoje roke izročam svojo dušo!« Nato je nagnil glavo in izdihnil. Človeški rod je po svojih zastopnikih izvršil nekaj nepojmljivega: bogomor nad božjim Sinom.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Smrt dobre in verne duhovniške matere

V Novem mestu na Dolenjskem so v soboto, 22. marca ob zelo veliki udeležbi prebivalstva in ob navzočnosti devetih duhovnikov pokopali Nežo Jurak ali kot so jo v Novem mestu splošno klicali Jurakovo mamco. Pogrebne obrede je vodil g. Jožef Kvas, kanonik ljubljanskega stolnega kapitlja, ki je pokojnici spregovoril v slovo sledeče besede: »Ob grobu Jurakove matere mi prihajajo na misel besede sv. pisma iz knjige Modrosti, o močni ženi: "Močno ženo, kdo jo bo našel? Nje cena je kakor cena blaga, ki pride od daleč in od skrajnih mej" (Preg. 31, 10).

Pokojna Jurakova mati je bila zares močna žena kot pravi sv. Avguštin o svoji materi, da je bila "po zunanosti žena, po veri pa moč, spokojna v svoji starosti, z ljubeznijo matere in pobožnostjo kristjane".

Od daleč, iz Mojstrane na Gorenjskem, prav iz zgornjega kota Slovenije se je pred štiridesetimi leti priselila v Novo

Vzgojna predavanja

Pretekli teden sta v več krajih na Tržaškem predavala mladini in staršem o vzgojnih in spolnih problemih priznana strokovnjaka dr. Eman Pertl, primarij mariborske bolnišnice, in prof. Miša Krašovic-Pertlova. Povsod je občinstvo predavateljem sledilo z velikim zanimanjem. Prikupna in jasna beseda je mladino gotovo osvojila.

Po raznih krajih na Tržaškem imajo vzgojna predavanja tudi profesorji Edi Košuta, Stane Mihelič, Zora Tavčar in Ivan Theuerschuh.

mesto. Celu življenje pa je ohranjala v sebi nekaj potez domačega kraja in domačega narečja.

Ce bi bilo Jurakovi mami dano, da bi bila ob svoji poroki slišala preokbo svojega življenja, bi se ta prerokba glasila precej podobno kot je starček Simeon napovedal Mariji: "Tvoja lastno dušo bo presunil meč." Prezgodaj je izgubila moža, ki naj bi ji bil v oporo na stara leta. Dva sinova je darovala Gospodu, da bosta služila pri oltarju. Skupaj z mlajšim sinom je prehodila dolg križev pot. Ob njem je trpela, z njim molila in upala. Močna je bila njena vera, močnejša kakor vse ovire. Ko že nihče drug ni verjel in upal, da se bo še v prav izteklo, je ona še verjela in upala v božjo Previdnost. Zanj zares veljajo Jezusove besede: "Zena, velika je tvoja vera. Kakor si verovala, se ti zgodi." Ko je končno zvedela, da je uslišana njena molitev, je tik pred novo mašo svojega drugega sina omahnila in legla v grob k svojemu možu. Pravzaprav lahko rečemo, da je dočakala, kar je želela. Novo mašo bo pa spremljala iz večnosti.

Pogreb tako pogumne žene in tako verne matere ne sme biti le ura žalovanja. Spomnimo se besed sv. apostola Janeza: "To je zmaga, ki premaga svet, naša vera." Njena močna vera danes svojo zmago slavi. Njen zgled naj krepiti tiste matere, ki se boje svojega sina Bogu darovati.

Uredništvo Katoliškega glasa izreka so-trudniku lista g. Jožetu Juraku izraze iskrenega sožalja ob izgubi njegove vzorne matere. Prepičani smo, da isto občutijo tudi vsi ostali prijatelji in znanici g. Juraka.

Pokojnici naj bo Vsemogočni dober plačnik.

Župnijski dom v Števerjanu odprt

Od praznika sv. Jožefa ima tudi Števerjansko farno občestvo svoj dom. Pred 12 leti je župnija odkupila od baronice Formentini razpadajočo stavbo v bližini cerkve. Vztrajnosti in požrtvovalnosti sedanjega župnika Oskarja Simčiča gre hvala, da je danes to poslopje last župnijske skupnosti, odprto vsakomur, ki si bo v njem hotel oblikovati in razvijati versko ter narodno zavest.

DOPOLDANSKA SLOVESNOST

Letošnji praznik sv. Jožefa je bil zlasti dopoldne pomladanski dan v polnem pomenu besede: topel in sončen. Lepo vreme je nudilo svečan okvir sami otvoritveni slovesnosti, ki se je pričela ob enajsti uri dopoldne.

Prišel je goriški nadškof msgr. Cocolin, ki je novo poslopje blagoslovil; prišel je goriški prefekt dr. Pietrostefani z gospo, ki je po blagoslovu prerezala trak na vhodu in s tem simbolično odprla nove prostore; prihiteli so na svečanost goriški podkvestor dr. Rovelli, pokrajinski tajnik Krščanske demokracije dr. Cian, deželni odbornik za finance dr. Tripiani, deželna svetovalec dr. Stoka in Cocianni, goriški pokrajinski svetovalec dr. Kraner, občinski odborniki in svetovalci iz Gorice dr. Bratina, dr. Sfiligoj in dr. Bratuž, občinski odbornik iz Krmina Ivan Princič, predstavniki šolskih in krajevnih oblasti; večje število slovenskih duhovnikov iz Gorice in okolice ter mnogo občinstva.

Števerjanski pevski zbor je svojega nadškofa najprej pozdravil s pesmijo »Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovemu«, nakar je g. župnik Simčič v italijanščini in slovenščini izrekel zahvalo vsem, ki so pripomogli k postavitvi doma. Veliko je prispeval g. nadškof, precej dežela, a najbolj dragoceni so bili darovi naših ljudi. Ves ta denar bi pa še daleč ne zadostoval, če ne bi bila župnija odprodala večjega dela svojega zemljišča.

Msgr. Cocolin je najprej v italijanščini, nato v prikupni slovenščini izrazil veselje, da bo imela vnaprej zlasti mladina svoj dom. Je to novo dejstvo in zelo važna. Povabil je vse navzoče, naj večkrat razmišljajo, kaj si želi in potrebuje naša mladina.

Domači pevski zbor je nato zapel še dve pesmi: Vodopivčev »Najvišji vsemogočni Bog« ter Adamičev »Zdravico«, prijetno pa so presenetili tudi otroci iz Števerjanske osnovne šole, ki so pod vodstvom svoje učiteljice g. Ade Černičevke lepo zapeli pesem »Ob večeru tihem gledam rad v nebo«.

Sledil je ogled spodnjih prostorov, ki so že dokončani in so po svoji lični izdelavi vzbudili pozornost obiskovalcev. Sedaj bo treba urediti še zgornjo dvorano, ki ima prostora za 400 gledalcev ter zunanost poslopja.

POPOLDANSKA PRIREDITEV

Ob napovedani uri — od štirih popoldne — je bila nova dvorana že nabitno polna. Pred samo igro »Deseti brat« so se zvrstili razni govorniki, ki so izrekli čestitke k novemu domu. Prvi je spregovoril predsednik domačega prosvetnega društva Mirko Humar, sledil mu je domači župnik, temu pa števerjanski župan Slavko Klanjšček. Marij Maver je prinesel pozdrave Katoliške prosvete iz Trsta, dr. Stoka je pozdravil navzoče v imenu vseh Slovencev, ki živijo v naši deželi. Dom stoji na najlepši točki naše zemlje ob bistri Soči; naj ne bi bil nikdar prazen!

Posebno prijetno je presenetil s svojim nagovorom predsednik prosvetnega društva iz Česnjeje v Bohinju, s katerim vzdržuje števerjansko prosvetno društvo »Fr. B. Sedej« tesne zveze. Dejal je, da je obstoje novega doma najboljšo jamstvo, da naš narod ob meji ne bo pozabil slovenskega jezika.

MILKA HARTMAN

Bog na križu

Zdaj so oživele misli nate, Bog, ki pripet na križ za nas visiš; vse veselstvo v ranjenih rokah držiš, grešna zemlja je podstavek Tvojih nog.

Nate mislimo v velikem tednu le — ko je blizu zarja velike noči, postnih spon, da človek se sprostí... spet bo v cvetna jutra vriskalo srce!

Daj, da milost Tvoja zdaj nas prenovi, da ne bo Tvoj križ osamljen v polju stal in, da vsak popotnik Ti pozdrav bo dal, da nam odrešenja zarja ne zbledi!

Sledila je ljudska igra Jurčičevega »Desetega brata« v Govekarjevi priredbi. Zahtevno igro so nastopajoči dobro podali; poznala se je večša roka režiserja Aleksija Pregarca. Zlasti sta žela priznanje občinstva Marijan Terpin v vlogi Desetega brata Martinka in Alojz Ciglič kot Krjavelj. Odrsko sceno je okolju primerno zasnoval Demetrij Cej.

Ze na sam dan prireditve je poročala o dopoldanski svečanosti takoj po kosilu radijska postaja Trst A. Najprej je zadonel števerjanski zvon, nato pa so župnik g. Oskar Simčič, župan Slavko Klanjšček in bivši dolgoletni predsednik prosvetnega društva »Fr. B. Sedej« Marijan Terpin podali priložnostne misli, ki jih je radijski poročevalec posnel na magnetofonski trak.

—JK

Občni zbor Slovenskega ljudskega gibanja

Odbor Slovenskega ljudskega gibanja je napovedal za nedeljo, 30. t. m. ob 16.30 na sedežu v ul. Donizetti 3/I svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu so otvoritev, poročila odbornikov, diskusija o poročilih in razrešnica odbornikom, volitve novega odbora ter razno.

Obisk slovenskega metropolita dr. Jožeta Pogačnika

V soboto in nedeljo je bil na obisku na Tržaškem pred kratkim imenovani prvi metropolit Slovenije ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik. V soboto je v Slovenskem kulturnem klubu podal dijakom v preprostih in jasnih besedah lepo in zaokroženo misel za postni čas, nato pa je odgovorjal na posamezna vprašanja.

V nedeljo je najprej maševal in pridigal v rojanski cerkvi ob 9. uri, ko oddaja slovensko službo božjo radijska postaja Trst A. Ob 10. uri pa je maševal za slovenske izobražence v kapeli šolskih sester pri Sv. Ivanu, nakar je v dvorani šolskih sester predaval o temi Cerkev in kultura. Tudi po tem zanimivem predavanju je sledil razgovor. Popoldne je v spremstvu našega škofovega vikarja msgr. Skerla obiskal tržaškega nadškofa msgr. Santina, nato pa še več slovenskih farnih središč.

† Alojzij Zupančič

Preteklo nedeljo je po daljši bolezni umrl v glavni tržaški bolnišnici 75-letni Alojzij Zupančič, ki je stanoval zadnja leta v Trstu v ul. Sottoripa. Pred nekaj leti je bil cerkovnik pri Sv. Ivanu. Bil je zelo miren in blag mož. Vsi so ga imeli radi. Do svoje upokojitve je delal v tovarni strojev pri Sv. Andreju. Bil je zelo več in v vesten delavec. Bil je dober pevec in je svoj čas pomagal tudi pri petju pri službi božji v srbski pravoslavni cerkvi, kjer so mnogi slovenski pevci že pred leti začeli nekak dialog s pravoslavni brati, kakor je to pozneje priporočil koncil. Zapušča ženo in dva otroka: Lojzeta, ki je župnik v Barkovljah, in Marijo, ki je profesorica glasbe v Benetkah in je znana organistka, ki se udeležuje v raznih cerkvah in pevskih zborih. Pogreb je bil v tork, 25. marca dopoldne. Pogrebnost slovesnosti je opravil generalni vikar msgr. Bosso. Pogreba se je udeležilo zelo veliko ljudi in nad 30 duhovnikov. Pokojniku želimo zasluženi večni pokoj, preostali družini izražamo naše iskreno sožalje. Sožalje izrekajo tudi cerkveni pevski zbor iz Rojana in še posebej barkovljanski verniki in g. kaplan Anton Surina. Sv. maša za dragega pokojnika bo v ponedeljek, 31. marca ob 19.30 v barkovljanski cerkvi.

Koncert nabožne glasbe v Škednju

V nedeljo je bil v škedenjski cerkvi koncert nabožnih polifonskih pesmi v izvedbi zbora »Jacobus Gallus«. Dirigirala sta Ubald Vrabec in Janko Ban. Na sporedu, ki ga je povezoval Marijan Bajc, so bile skladbe G. L. da Palestina, J. Gallusa, T. L. da Victoria, M. Miollija, N. Rimski-Korsakova, P. I. Cajkovskega, U. Vrabca ter dve ljudski pesmi iz Benške Slovenije v priredbi P. Merkuja. Koncertu je sledilo veliko število ljubiteljev polifonske glasbe in vernikov na-

Smrtna nesreča v planinah

V nedeljo, 23. marca se je okrog 9.15 na plazu pod Slemenom nad dolino Tamar smrtno onesrečil znani slovenski zdravnik iz Trbiža dr. Alojzij Dolhar, oče tržaškega občinskega svetovalca dr. Rafka Dolharja in brat prednice sester Čudodelne svetinje v Gorici s. Juste Dolhar. Star je bil 66 let.

Planinsko društvo Jesenice je v spomin na štiri mlade žrtve, ki so natanko pred letom dni izgubile življenje pod plazom izpod Mojstrovke, priredilo spominski turistični smuk, ki se ga je udeležilo okrog 50 smučarjev. Noč od sobote na nedeljo so prebili v Erjavčevi koči na Vrščici, naslednje jutro pa so se nameravali spustiti čez Vratca pod Mojstrovko do Slemena in potem v dolino Tamarja do planiške skakalnice, kjer so se vršili smuški poleti.

Nesreča, v kateri je izgubil življenje dr. Dolhar, se je pripetila na plazu pod Slemenom, nekako na sredini turnega smuka. Vreme je bilo megleno, pihal je veter in sneg je bil zaradi mraza precej trd, mestoma celo leden. Na strmem plazu je dr. Dolharju spodrsnilo, na skalah se je močno poškodoval in dobro uro nato izdihnil.

Pokojnega dr. Dolharja so ta torek popoldne pokopali na žabniškem pokopališču. Naj ob vzhodu Sv. Višarij v Bogu počiva. Preostalim, zlasti sinu dr. Rafku in s. Justi izrekamo globoko občuteno sožalje.

splah. Med prvim in drugim delom sporeda je podal nekaj primernih misli škedenjski kaplan Dušan Jakomin. Prav prijetno pa je iznenadil vse prisotne nenapovedani obisk slovenskega metropolita dr. Jožeta Pogačnika, ki je imel tudi kratek priložnostni nagovor ter je nato še nekaj časa poslušal koncert.

Proslava ob 80-letnici šole

Družbe sv. Cirila in Metoda

Odbor za proslavo osemdesetletnice šole Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu vabi vse bivše učitelje in učence kakor tudi učitelje in učence današnjih šol, starše in druge na zaključno kulturno proslavo, ki bo 30. marca 1969 ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu, ulica Petronio 4.

Na sporedu bodo igrice in petje. Bivši učenci Ciril-Methodovih šol pa bodo prikazali odlomek igre, priredili razstavo umetniških slik in nastopili s pevskim zborom.

Odbor naproša vse, ki imajo še ohranjene slike (fotografije) učencev in učiteljev šole Ciril-Methodove družbe, da jih posodijo za razstavo, ki bo istega dne v Kulturnem domu. Slike naj se dostavijo vratarju »Primorskega dnevnika« na ime Ivan Riosa (Odbor za proslavo), ulica Montecchi 6.

Isti dan bo tudi razstava risb, ki so jih izdelali učenci današnjih šol ob priliki Cankarjevih nagrad.

Zaključek vrtnarskega tečaja v Mavhinjah

V četrtek, 20. marca so v Mavhinjah končali tečaj ob pridelovanju zelenjave, ki je trajal 30 učnih dni. Tečaj so z zanimanjem in vztrajno obiskovale številne vasčanke, ki so zadnji večer odlično opravile izpite pred komisijo sestavljeno iz predstavnikov deželne urada za delo, pokrajinskega kmetijskega nadzorništva, ustanove za strokovno izobrazbo INIPA in pokrajinske zveze neposrednih obdelovalcev iz Trsta. Tečaj je bil zelo koristen, saj so se udeleženci seznanili s sodobno vrtnarsko tehniko in razširili svoje znanje o povrtnini, ki jo lahko gojijo tudi na Krasu.

V tej zimi sta bila na Tržaškem še dva podobna tečaja in sicer v Bazovici za zelenjadarstvo in v Repniču za cvetličarstvo. Tudi ta dva sta trajala po 30 dni in sta bila vztrajno in dobro obiskovana.

Na vseh tečajih je predaval znani kmetijski strokovnjak inž. Janko Košir, ki s pridom deluje že mnogo let med kmečkim prebivalstvom na Tržaškem. Predavanja in izpiti so v vseh primerih potekala v slovenščini. Tovrstni tečaji se ponavljajo že precej let in so v znatni meri pomagali, da se je cvetličarstvo in zelenjadarstvo razvilo in povsem okoliših. Keč je povpraševanje po takem pouku zelo živahno, bo v prihodnosti na sporedu spet nekaj tečajev za pridelovanje zelenjave in cvetlic in kot novost pa tečaji o rastlinskih zajedalcih ter njihovem zatiranju.

Poročilo Odbora za pomoč razlaščenem

Življenjski jubilej

Opomba uredništva: V Trstu se med nekaterimi advokati, bivšimi člani Slovenske skupnosti, vrsti zelo neokusna in neumestna kampanja medsebojnega blatenja in tožarjenja. Podoba je, da so se povrnili časi starega liberalizma in klerikalizma na Kranjskem. Mi se med njihove prepire ne maramo vmešavati, vendar čutimo dolžnost, da enim in drugim priključimo v spomin besede zadnjega koncila v konstituciji Gaudium et Spes: »Tisti, ki so sposobni ali se morejo usposobiti za težko in hkrati nad vse častno politično dejavnost, naj se nanjo pripravljajo in naj se ji z vso vneto predajo, ne da bi gledali na lastno ugodje in grotne koristi... iskreno in nepriustransko, z ljubeznijo in političnim pogumom naj se posvete blagru vseh« (GS 75).

Tako uči koncil. Slovenski politiki naj si njegove besede vzamejo k srcu tem bolj, ker je politika med narodno manjšino težja in zahtevnejša kot pa med večinskim narodom. Napak, ki jih zagrešijo, naj ne obešajo na veliki zvon, temveč naj jih med seboj popravijo in jim zadostijo. To je stvarna narodna politika, vse ostalo je demagoštvo in napihovanje lastne veljavnosti ne pa iskanje narodne koristi.

Vprašanje razlaščenja slovenske zemlje, temelja našega narodnega obstoja, je nastalo že leta 1949, ko je bivša Zvezniška vojaška uprava ustanovila E.P.I.T. Pri tem mislimo seveda na obsežna področja, ki jih je Ustanova razlatala.

Vse do nastanka naše organizacije, ki so jo ustanovili razlaščenca in ustanovnem občnem zboru 8. 6. 1965, je E.P.I.T. razstila približno 9.000.000 kv. metrov naše zemlje po ceni, ki ni nikdar presegla 400 lir za kv. meter. Ta cena je bila v neštevitih primerih mnogo nižja, saj je E.P.I.T. razlaščeval celo po 80 lir za kv. meter naše najboljše zemlje.

Škoda, ki jo je utrpelo naše ljudstvo zaradi krivičnega razlaščenja, gre v milijarde.

A precejšnja krivda za to strašno narodno škodo je tudi na naši strani, saj nismo posvetili dovolj pozornosti temu življenjskemu vprašanju. Z pred 20 leti bi morali organizirati prizadete lastnike v sindikalne organizacije, ki bi se borile organizirano za njih pravice. Poleg tega nismo posvetili dovolj važnosti pravnostrokovni obrambi naših ljudi.

VPRASANJE NAFTOVODA

A vrtno se k vprašanju naftovoda! Dne 8. 7. 1965 je prefekt izdal dekret, s katerim je bilo razlaščenih 184 posestev iz prvega lota po povprečni ceni 350-400 lir za kv. meter. Pred izidom tega dekreta je 16 dolinskih lastnikov prostovoljno prodalo lastna zemljišča iz prvega lota po 500 lir za kv. meter s trtami in nasadi vred.

Od navedenih 184 razlaščenec iz prvega lota je več kot polovica klonila in sprejela za malenkost povišane cene (500 lir za kv. meter).

Omembe je vredno tudi dejstvo, da je približno 10 razlaščenec iz prvega lota, ki jih je zastopal in štivil pisec znane brošure »Pomoč razlaščenem v Dolini«, pristalo na ceno od 600 lir na kv. meter povprečno, in to že meseca avgusta 1965. 44 članov Konzorcija in 38 članov našega združenja pa je vložilo tožbo na Tribunal proti E.P.I.T.-u za povišanje cene.

S svoje strani pa je naša organizacija izvedla celo vrsto drugih akcij kot npr. prigovore na prefekta, na prefekturni svet in urad za javna dela (preko 30), ki so bili nato sprejeti kot osnovani, dalje tožba na Državni svet v Rim itd.

Vse te akcije so prisilile E.P.I.T., da se je celo izločil iz boja ter prepustil vse skupaj družbi S.I.O.T. Ta družba se je začela nato pogajati neposredno z razlaščenca odnosno z njihovimi pooblaščenimi predstavniki.

Dne 6. 12. 1965 je S.I.O.T. prvič klonila in podpisala notarsko pogodbo, ki uresničuje načelo o neposrednem pogajanju brez oblastnega razlastitelja. To načelo se je tedaj prvič uresničilo v žalostni zgodovini razlaščenja naše zemlje.

Dne 7. 2. 1966 pa je prišlo do pogodbe med družbo SIOT in med člani Konzorcija. To načelo se zdaj uresničuje v Boljuncu, kjer prizadeti niso več prisiljeni vlagati dolgih in težkih pravnih.

Pogodba z dne 6. 12. 1965 se nanaša na veliko večjo vrednost in ne samo na 35.000.000 lir, kot nekateri napačno citajo in tolmačijo. Pogodba vsebuje tudi priloge, ki si jih vsakdo lahko ogleda pri notarju, kjer je deponirana. Iz pogodbe izhaja, da je SIOT pristala na povišek

16.041.819 lir za nepremičnine iz prvega lota, kar nam da skupno 172.243.115 za člane pogodbenike. Razlastitelj je namreč prvotno deponiral za omenjene člane razlaščenca 32.325.000 lir. Zaradi omenjenih akcij je nato EPIT bil prisiljen položiti nadaljnjih 23.876.296 lir za razlaščenca pogodbenike, in to še pred pogodbo z dne 6. 12. 1965. Če seštejemo prvotni znesek — to je 32.325.000 lir — in znesek 23.876.296 lir, ki smo ga izvojevali še pred navedeno pogodbo, dobimo že 56.201.296 lir. Če dodamo tej vsoti še zadnji in najtežje izvojevani znesek 16.041.819 lir, so člani pogodbeniki prejeli 72.243.115 lir za zemljišče iz prvega lota samo v gotovini.

Poleg tega pa pogodba s prilogo predvideva še druge imovinske ugodnosti neposredno za člane pooblastitelje, kot npr. zamenjava nepremičnin in podobno. Enako zagotavlja pod točko 5) izplačilo poviška tistim članom, ki tega denarja niso prejeli.

Nad vse pa je važna točka 6), in to tudi s širšega načelnega stališča, kjer se SIOT odreja razlastitvam z obvezo, da se bo pogajala v svobodnem kupoprodajnem razmerju.

Znesek 5.000.000 lir je pridržal notar, kot jamstvo za pravne stroške na Tribunalu iz prvega lota za primer če EPIT ne bi hotel plačati teh stroškov. S tem se je preprečilo, da bi ti občutni stroški šli v breme članov-tožiteljev. Omenjene kavicije od 5.000.000 lir ni naše združenje nikdar kasiralo.

SIOT je trdno vztrajala, da povprečna cena za člane razlaščenca 1.070 lir za kv. meter ne bi nikakor smela biti presežena, ker se je bala, da bi tudi drugi razlaščenca iz prvega lota zahtevali povišek.

Vsi razlaščenca so predhodno določili ceno za svoja zemljišča iz prvega lota in pooblastili svoje sindikalno predstavništvo, da sklene pogodbo. Ta cena, ki so jo razlaščenca določili, je upoštevala lego, obliko, morebitni obstoj nasadov, trt, pritliklin in podobno.

Pač pa je SIOT pristala, da se organizaciji izplača 14.958.246 lir za občutne stroške osebja, prostorov, za pisarniške stroške, za stroške tehnikov in izvedencev, za raznovrstne poslovne stroške itd. Ti stroški se namreč nanašajo na delovanje organizacije za dobo pred pogodbo in tudi za dobo, ki je sledila tej pogodbi.

A o tem podajamo obračun na koncu poročila.

Treba je upoštevati, da so tudi stroški organizacije — kajti vsaka organizacija ima stroške — v neposredno korist njenih članov, ker bi, v nasprotnem primeru te stroške morali plačati sami s članarino.

Račun se torej glasi: razlaščenca 16.041.819 lir (ki jih je treba dodati že izvojevani vsoti 56.201.296 lir, kar nam da skupno 72.243.115 lir), kavicija 5.000.000 lir, s katero je razpolagal notar (in ne naše združenje), in naše združenje 14.958.246 lir (od katerih je 2.605.556 lir še v blagajni), torej skupno 36.000.064. Zaradi točnosti: 64 lir je razlika med pozitivnimi in negativnimi obstemi. Takšna je torej zadeva s 36 in ne s 35 milijoni lir.

Razlaščenca pogodbeniki pa so prejeli 72.243.115 lir za zemljišča iz prvega lota, poleg vseh ostalih imovinskih ugodnosti.

V zvezi s prvim lotom naj omenimo še minogrede, da brošura, ki kroži zdaj po Trstu, vsebuje kopico grobih netočnosti. Za primer naj navedemo samo, da pisec te brošure vključuje med pogodbenike ljudi, ki niso bili nikdar naši člani po-

† Msgr. Janez Hladnik

20 V SLUŽBI CERKVE IN NARODA (SPOMINI)

Ko sem bil za veliko noč na počitnicah, smo šli po pesek v sorški peščenec. Slučajno so bili oče doma na dopustu. Vojake so služili tedaj v Radgoni. Porabili smo priliko, ker sem bil doma tudi jaz in nas je bilo nekaj več mož, da smo pripeljali peska iz sorškega peščenka, kar je bila zelo težavna stvar, ker so bile velike strmine in je bilo treba kar dveh parov volov in veliko močnih rok, da smo srečno pripeljali dva voza peska.

Ko smo pesek nalagali, je nenadno nastal čuden šum v zraku. Kmalu smo se zavedeli. Celo jata italijanskih letal je bombardirala Idrijo!

Nemci so se vrgli z vso silo, da bi počeali svoja napadalna sredstva. Z njim lastno brezobzirnostjo so bojda neki dan prišli, da porušijo eno stranskih sten šent-

oblastitelj. Za nekega našega člana pa znani avtor brošure trdi, da bi moral prejeti 4.900.000 lir, medtem ko je ta član prejel več kot 8.000.000 lir. Toliko v prvem lotu.

BORBA ZA DRUGI LOTO

Za drugi loto smo se nekaj časa pogajali in borili skupno s Konzorcijem. Dne 17. 12. 1965 sta naša organizacija in Konzorcij zahtevala v imenu svojih članov 350.000.000 lir in v tem smislu poslala pismo družbi SIOT.

Ker pa družba SIOT ni na to pristala, so bili člani obeh organizacij spet prisiljeni zateči se na sodišče.

Poleg tega je naše združenje poskrbelo, da je bilo vloženi 69 prigovorov na prefekturni svet, na Urad za javna dela (skupno preko 1900 strani vlog), za ponovno tožbo na Državni svet in za razne druge akcije. Skrbeli pa smo tudi za tiste člane, ki so hoteli takoj zaključiti, da so prejeli čim več in brez stroškov.

Pred kratkim pa so razlaščenca, ki so se uprli na sodišču, ugodno zaključili glede zemljišč drugega lota zaradi dobljenih pravnih.

Dodati je treba še, da je naša organizacija izvojevala še razne druge ugodnosti, kot npr., da je družba SIOT plačala vsem razlaščenem — tudi nečlanom — stroške za dvig denarja (svincolo), za uredevev zapuščin in neurejenih nepremičnih itd.

Na splošno lahko ugotovimo, da je naše delovanje doživelo odobravanje članov, vseh prizadetih razlaščenec in slovenske javnosti. Ni mogoče iti mimo našega boja in solidarnosti vseh Slovencev v primeru delavca Mahničar Karla, ki so ga hoteli s silo izgnati iz rojstne hiše.

Zanimali smo se tudi za razlaščenje v zvezi z »Grandi Motori« in izdelali npr. prigovore na prefekta, na prefekturni svet, na Urad za javna dela in na Urad za nadzorstvo nad krajevnimi ustanovami. Tudi ti prigovori so bili sprejeti.

Obračun za slovensko javnost

Z dovoljenjem naše organizacije podajamo sledeči obračun, ki pa ni namenjen našim klevetniškom, ampak slovenski javnosti, da bo o zadevi poučena. Vsaka organizacija, kot vsaka druga oseba, ima pravico obravnavati notranje zadeve samo v lastnem okviru. Zaradi tega se ne moremo strinjati s početjem nekaterih, ki vtikajo nos v notranje zadeve naših organizacij in celo v zasebne zadeve posameznih rojakov. Svojih računov pa ne marajo obelodaniti.

Naša organizacija je imela že več občinskih zborov (3. 2. 66, 18. 6. 66 — s prisot-

Finančno stanje naše organizacije je danes sledeče :

IZDATKI :

- 1) Režijski in pisarniški stroški (najemnine, tisk, luč, telefon, ogrevanje, prevoznine, pisarniške potrebščine itd.) . . . . . Lir 2.713.815
- 2) Za delo osebja (Sartori, Krizmančič, Strajn, Metlika, Selj, Ljubo Stoka) . . . . . » 3.367.580
- 3) Za stroške tehnikov in profesionistov (notarji; dr. Froglija, dr. Pellegrini, dr. Boschini, odv. dr. Morgera, dr. Muscolo, dr. Berdon, dr. Škerk, geom. Dalla Torre) . . . . . » 6.271.295
- SKUPNO IZDATKI . . . . . Lir 12.352.690
- AKTIVA V BLAGAJNI . . . . . Lir 2.605.556

POVZETEK

- Znesek imetja organizacije . . . . . Lir 14.958.246
- Skupni izdatki: (1)+(2)+(3) . . . . . » 12.352.690
- Saldo v blagajni . . . . . Lir 2.605.556

više cerkve in jo spremenijo v zrakovno zaklonišče. Zadnji hip je bil ta načrt preprečen. A letala so grmela čez nas noč in dan kot priprava na prodor pri Kobaridu.

Medtem so grmeli topovi na Soči. Tedaj je nastala pesem: »Oj Doberdob, slovenskih fantov grob.« V tistem času je bilo do tal porušeno tudi svetišče na Sveti gori, topovi so zažgali Sv. Višarje. Enajst italijanskih ofenziv na Soči, dvesto tisoč njihovih žrtev, bolnišnice polne naših ranjencev. Ko sem bil doma, sem videl cele noči, kako je žarelo na Krnu; noč in dan se je slišalo grmenje topov, dokler centralne sile niso izdelale mojstrskega načrta in pri Kobaridu predre italijansko fronto, ki se je razbila nato v vsej svoji dolžini konec oktobra leta 1917.

CETRTA GIMNAZIJA 1917/18

Vesel sem odhajal na počitnice po tretjem razredu. Imel sem dobre rede. Solanje mi ni bilo več zoprn in sprejel sem učenje kot radovoljno dolžnost. Počitnic pa sem bil potreben, kajti moj

Eden najbolj značilnih steverjanskih mož je brez dvoma Karel Klanjšček. Pozna ga cela vas in tudi drugod poznajo tega neustrašenega, delavnega in poštenega steverjanca. To si je zaslužil s svojim dolgoletnim delavnim in krščanskim življenjem. Te dni je namreč dopolnil 85 let življenja, saj so ga rojenice prinesle materi na Oslavju 14. marca 1884. Pozneje se je priženil v Steverjan h »Genkerju«, ko je vzel za zakonsko družico Lidijo Rožič. Iz tega zakona se je rodilo pet hčera, ki so danes vse poročene.

Ceprav ni Steverjanec po rodu, se je vživel v našo vas in postal eden izmed nas. Vključil se je v vse naše cerkveno, prosvetno in gospodarsko življenje. Pokojni župnik Ciril Sedej ga je izbral za cerkvenega ključarja, kar je še danes. Po prvi svetovni vojni, ko je bilo treba obnoviti porušeni Steverjan, je pristopil h gradbeni zadruzi in skupaj z g. župnikom Sedejem napravil zelo veliko dobrega. Seveda ni šlo brez težav in tudi ne brez nevhvaležnosti, kar je usoda vseh poštenih ljudi. Vedno je bil odprt tudi za kulturno-prosvetno delo kot član in odbornik katoliškega prosvetnega društva po prvi svetovni vojni. Tudi sedaj, ko je že tako zelo v letih, se še vedno zanima za gospodarski in prosvetni dvig Steverjana, saj je pristopil h Kmečko-delavski

nosijo notarja; 9. 12. 67 itd.), na katerih so člani odobrili delovanje in obračune. Poleg tega pa so imeli nešteto javnih sestankov, na katerih smo vedno javno razpravljali o vseh vprašanih in tudi o vprašanju finansiranja organizacije.

Preden preidemo na obračun, želimo poudariti, da je naše delovanje prisililo družbo SIOT, da je izplačala razlaščenem 600.000.000 lir več kot je imela v programu. To je razvidno iz javnega akta Rep. 12551 Racc. 419 registriranega v Trstu dne 8. 7. 1966.

zvezi: Veseli se vsakega uspeha naše mladine in Steverjana.

Njegova podoba bi pa ostala nepopolna, če bi ne omenili njegove zvestobe Cerki in Bogu. Vsako nedeljo je pri maši in pri popoldanski službi božji in je s tem v zgled mlajšim, ki menijo, da je treba tudi ob nedeljah delati, da si dober gospodar. Naš Karlo je bil dober in je dober gospodar prav zato, ker je bil in je tudi dober kristjan.

Ob visokem življenjskem jubileju, ki ga je učeal čvrst in zdrav, mu vsi Steverjanci iz srca čestitajo.

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Sporod od 30. marca do 5. aprila 1969

Nedelja: Prvi: 11.00 Sv. maša. 12.00 Verska oddaja. 21.00 Komedija. 22.10 Športna nedelja. — Drugi: 22.20 Dogodivščine Simona Templairja: Terorist, telefilm.

Ponedeljek: Prvi: 21.00 Povratek, film. — Drugi: 21.15 Sto po sto. 22.15 Trenutki agonije.

Torek: Prvi: 21.00 Turandot (Puccini). — Drugi: 21.15 Prizori s sneznih poljan. Sreda: Prvi: 21.00 Zgubljeni mir. — Drugi: 21.15 Dodeljeno mesto, film.

Cetrtek: Prvi: 21.00 Oznanilo Mariji (Tolstoj). 22.40 Fuga. — Drugi: 21.15 Ob trop-skem pasu. 22.30 Trpljenje našega Gospoda po Marku (Perosi).

Petek: Prvi: 21.00 Telefilm. 22.00 Končno svoboden! Zadnji nastop Martina Luthra Kinga. — Drugi: 21.10 Sv. oče moli križev pot v Kolozeju (evrovizija).

Sobota: Prvi: 20.50 Očesa živi človek (Tolstoj). 22.00 En obraz in ena zgodba. 22.30 Javni koncert. — Drugi: 15.55 Bari: nogometna tekma Italija: Svica (Under 23). 21.10 Režiser Kon Ichikawa, njegova podoba. 22.10 Zaročenci (ponovitev).

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Sporod od 30. marca do 5. aprila 1969

Nedelja: 9.30 S slovenskim instrumentalnim kvintetom. 10.50 Andersen: Cesarjeva nova oblačila. 11.40 Filmska burleska. 14.00 Svedska. CSSR - hokej na ledu. 16.30 Dolgometražni film. 19.00 Kanada: S. Zveza: hokej na ledu. 22.25 Rokometna tekma Jugoslavija: CSSR.

Ponedeljek: 17.45 Tik-tak: Veliki in mali Kiavs. 18.00 Po Sloveniji. 18.30 Najnov-vešje ob sihonevrozah. 19.20 Kaleidoskop. 20.35 Ivo Andrić: Zeja - drama.

Torek: 17.45 Risanka. 18.00 Mokedajeve pravljice. 18.20 Po sledih napredka. 18.40 Ansambel Montenegro. 19.05 Na sedmi stezi - športna oddaja. 20.35 Nihče ni pomahal v slovo - kanadski film.

Sreda: 18.45 Skrivnosti narave. 20.35 Niti našega življenja - mladinsko tekmo-vanje. 21.35 Opera »Devica Orleanska«.

Cetrtek: 18.15 Po Sloveniji. 18.45 Turobna jesen - serijski film. 20.35 Dramska nadaljevanka: »Ko je pomlad«. 21.50 Wo-jeck - serijski film.

Petek: 17.55 Naika - mlad. film. 19.00 Svet na zaslonu. 20.35 Matejevo življenje, poljski film. 22.00 »Veš-Vem« - quiz.

Sobota: 17.50 Z ansamblom Pavla Kosca. 18.15 Carobna piščalka - mlad. igra. 19.15 Sprehod skozi čas. 19.40 Pet minut za boljši jezik. 21.35 Rezervirano za smeh. 22.00 Maščevalci - serijski film.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

iz Rihemberka. Spet je bil naš razrednik Luka Arh.

Osebnost, ki je med nami dobila največjo veljavo, je bil profesor dr. Anton Breznik. On nam je začel odpirati nova obzorja in buditi v nas zavest fanta in Slovenca. Po njem smo začeli prodirati v globino slovenskih kulturnih in umetniških zakladov. Sicer so nas tudi drugi lepo učili, toda na pravo struno ni zadel nihče tako učinkovito kot Breznik.

Ceprav so nas zelo zredčili in odslovili nezaželene elemente, je bilo med nami veliko novotarskega duha. Morda je bil Tinče Debeljak glavni dejavnik tega, ker je dobil osebnostne stike z raznimi pisatelji ter pesniki in smo ga zato kar zavivali in občudovali.

Res je, da smo imeli mnogo zelo brihtnih in zmožnih fantov in kar nič takih, ki bi bili za coklo. Vodstvu smo povzročili vsakršne neprilike z našimi znanjski-mi vsezami. Dobili smo pridevek »Kriegs-material«, ki nas je spremljal vse do konca gimnazije.

(Se bo nadaljevalo)

DVOJNA MERA

Da bo javnost seznanjena s stvarnostjo, je prav, da po zadnjih dogodkih bodisi v Doberdolu kot v Gorici povemo sledeče:

Domačinka Peric Severina je bila zaposlena v zasebnem podjetju v Ronkah in ker je vedela, da je doberdolska občinska uprava s težavo dobivala uradnike za izredna dela, se je v podjetju odločila in maja 1962 vložila prošnjo na občino, naj bi ji dovolili brezplačno praktiranje v uradih. Istočasno je obiskovala izobraževalni tečaj v Trzinu. Na pismo ni dobila odgovora, pač pa so ji dali dobro upanje celo za službo. Pravijo tudi, da so bila že dana ustna navodila, naj se gospodična nujno pokliče v službo, saj je bila edina, ki je vložila prošnjo in je imela vse pogoje za pravičen nastop službe. Takoj zatem pa se je v Doberdolu raznesla vest, da je v službi na občini županova žena. Zaman je bilo iskanje odgovorjajočega sklepa občinskega sveta ali ožjega odbora. Ugotovilo se je tudi, da gospa Jarc ni imela odgovorjajočega šolskega spričevala.

Severina Peric, ki je za službo še vedno vztrajala, je čakala na odgovor in po dolgi vztrajnosti dobila županovo pismo šele 13. aprila 1963, v katerem ji je ta sporočil, da ni več prostora zanjo!

Ugotovilo se je, da s sklepom št. 571 z dne 16. 1. 1963 je proti zakonskim predpisom odbor v županovi navzočnosti in z njegovim glasom uradno sprejel v začasno službo, in sicer do razpisa natečaja, gospo Leda Jarc roj. Cumini, županovo ženo in to z učinkom od 22. 11. 1962.

Naknadno je odbor z županovim (moževim) glasom parkrat obnovil sklep za obdržanje gospe Lede Jarc v službi in ji tudi določil plačo. Vse to, ne da bi o zadevi razpravljali občinski svet, kakor to velja zakon. Prefektura je zahtevala natečaj, kakor predvideva tudi pravilnik za osebe, pa se občinska uprava tudi za to ni zmenila, čakala je namreč, da si gospa Leda preskrbi spričevalo.

Ko si ga je preskrbel, je odbor takoj predložil občinskemu svetu njeno prošnjo za pripustitev k notranjemu natečaju, katerega pa občinski svet sploh ni bil še odobril.

No, prošnji je občinski svet ugodil z večino glasov kljub odločnemu ugovarjanju opozicijskih svetovalcev. Tako so hoteli županovo ženo spraviti v stalež. Vendar je prefektura sklep zavrnila in s tem priznala upravičenost opozicijskih ugovorov.

Meseca marca 1966 je odbor končno poklical tudi Severino Peric v službo, ker pač ni bilo druge izbire.

Tedaj je nadzorni odbor zahteval, naj županstvo razpiše natečaj za zasedbo praznega mesta v staležu, in odbor je decembra 1967 predlagal občinskemu svetu tako spremembo pravilnika, ki bi, vse kaže, dovolil sprejem županove žene v stalež tudi brez notranjega natečaja. Očividno so se bali celo notranjega natečaja, ker so vedeli, da je Severina Peric dobra in večja uradnica. Pri tem moramo povedati, da je notranji natečaj dovoljen samo za notranje nameščence. Tudi tu so opozicijski svetovalci odločno ugovarjali, toda zaman. Večina je šla preko njihovega glasu. Vendar niso tega sklepa takoj izvedli. Vse kaže, da so čakali na pritožbe in verjetno tudi na priložnost in čas, da bi Ledi Jarc lahko plačo prej povišali.

Kar naenkrat so 28. junija 1968 Severini Peric službo odpovedali, češ da ni dovolj denarja za dve uradnici, županovo ženo pa decembra istega leta, s predhodnim poviškom plače, sprejeli v stalež brez vsakega natečaja.

Sodbo o vsem tem prepuščamo našim čitateljem, ki so se pravzaprav že izrekli, saj se v Doberdolu močno govori o zadevi kot taki. Rečemo pa, da so svetovalci Slovenske liste v Doberdolu popolnoma na mestu, ko stalno ugovarjajo tovrstnim sklepom in se proti njim pritožujejo. Upravičenost ugovorov in pritožb oni lahko dokažejo tudi z dokumenti!

Pa je nadzorni odbor meni nič tebi nič 30. 10. 1968 pozval opozicijske svetovalec, naj mu ne pošiljajo neutemeljenih pritožb! Ni pa povedal, kdaj so pritožbe »neutemeljene! Poziv nadzornega odbora je zgrešen. Slo je namreč za izplačilo zastankov nekemu občinskemu uslužbencu. Župan je predložil nadzornemu odboru izjavo uslužbenca, da je že plačan. Nadzorni odbor je vlogi opozicijskih svetov-

valcev odbil in poslal gori omenjeni poziv. Potem pa se je izkazalo, da je uslužbenec izjavil, da je že plačan, pismo preklical. Kdo je pri stvari imel prav: opozicijski svetovalci ali nadzorni odbor? Opozicijski svetovalci že dalje časa prosijo za sprejem pri predsedniku nadzornega odbora. Zakaj jih predsednik ne sprejme, da sliši njih pojasnila? Pravzaprav je predsednik sestanek že določil, potem pa ga je kar naenkrat odpovedal. Zakaj?

Čudimo se socialistom, ki se v Gorici odločno postavljajo proti skleptom upravnega sveta Mestne hranilnice, ki so formalno zakoniti. V Gorici so socialisti izzvali celo odstop občinskega odbora, da bi njihov protest proti upravnemu svetu Hranilnice močneje odjeknil.

Z goriškimi socialisti se strinjajo tudi nekateri člani nadzornega odbora. In vemo, da je predsednik nadzornega odbora tudi socialist.

Kje je torej logika? Zakaj ravnao v Gorici na en način, v Doberdolu pa na drugačen.

Komunisti so celo izstavili lepake, v katerih govorijo o potrebi moralizacije v javnih in drugih uravah! Glej ga no, kdo pridiga o moralizaciji.

ŠPORT

Odbojka. Deželno odbojkarsko prvenstvo »Serijske D« je v polnem teku. Na praznik sv. Jožefa so »olimpijci« igrali v Zgoniku proti Krasu in doživeli poraz z 0:3 (4:15, 14:16, 12:15). V nedeljo 23. t. m. so v Vidmu klonili proti PAV-u z 1:3 (5:15, 7:15, 15:6, 2:15); negativno je vplivalo dejstvo, da je sodnik izključil kapetana Valentinčiča. V obeh tekmah se je tudi poznala odsotnost igralca Sobana. V torek 25. t. m. pa je Olympia gladko odpravila moštvo ACEGAT iz Trsta s 3:1 (4:15, 15:9, 15:11, 15:13). Podrobnejše poročilo o teh tekmah bomo prinesli v velikonočni številki.

Naraščalniki Olympie so dne 25. t. m. tekmovali na pokrajinskem prvenstvu. Priporilci so si dve zmagi in s tem verjetno prvo mesto in pravico nastopa na deželno prvenstvo. Premagali so moštvo Sanrocchese iz Gorice z 2:0 (15:7, 15:11) in ekipo Audax iz Gorice z 2:1 (5:15, 15:10, 15:13). Igrali so: Frandolič (kap.), Uršič R., Šfiligoj M., Spacapan Mirko, Nanut, Plesničar.

Obvestilo. Prihodnja tekma »Serijske D« v odbojki se bo vršila v nedeljo 30. t. m. v Trstu (telovadnica »1. maja«) proti BOR-u. Trener prof. Kranner vabi naslednje igralce, da se zberejo ob 8.30 v Katoliškem domu v Gorici: Valentinčič, Spacapan Peter in Bernard, Antonič, Cottič, Pivk, Soban, Cernic M., Kranner Marko.

Za odbojkarske tekme v okviru pokrajinskega prvenstva CSI, kategorija Mladinci, naj se zberejo 27.3. in 29.3. ob 18.30 v telovadnici »Lenassi« v Gorici naslednji igralci: Cernic M., Cottič B., Pivk, Antonič, Peter in Bernard Spacapan, Brajnik, Marjan Kranner.

Belo zmagoslavje v Planici

Ime Planica je v smučarskem športnem svetu svetovno znano. Leta 1934 je zrastle ob vznožju Ponc v dolini Tamar smučarska skakalnica, na kateri je leta 1936 Avstrijec Josef Bradl prvič preskočil razdaljo 100 metrov, leta 1941, tik pred zlomom Jugoslavije, pa je Nemeec Gering to razdaljo povedel kar na 118 metrov. Po vojni je na isti skakalnici dosegel najdaljši skok v njeni 32-letni zgodovini Čeh Jirži Raška leta 1966 in sicer 130 m. To že niso bili več skoki, ampak pravi smuški poleti.

Medtem pa so nastale skakalnice velikanke tudi v Nemčiji (Oberstdorf), v Avstriji (Kulm) in na Norveškem (Vikersund). Na tej je lani Avstrijec Bachler poletel kar 154 metrov in postavil nov svetovni rekord. Planica je nehala biti kraj rekordov.

To je slovenske športne kroge podžgalo, da so se odločili za zgraditev nove

Standrež

Letos je stoletnica ustanovitve »Čitalnice« v Standrežu. Prav je, da se vsi vaščani spominimo na ta dogodek in ga dostojno praznujemo. Zato so se, kot že lansko leto, povezala za to priliko štiri standreška društva in sicer: prosvetni društvi »Standrež« in »Oton Zupančič«, kmečko društvo neposrednih obdelovalcev in športno društvo »Juventina« ter ustanovili skupni odbor za proslavo te obletnice. Praznovanje se bo vršilo na soboto in nedeljo 24. in 25. maja in nato še 31. maja in 1.-2. junija. Spored bo bogat in zanimiv. Obenem bodo tudi: umetniška razstava naših slikarjev, zgodovinska razstava knjig, tiskanih v Gorici in razstava kmetijskih strojev.

Pretekli četrtek smo priredili v župnijski dvorani kulturni večer, da bi vaščane pripravili na to praznovanje. Najprej sta se občinstvu predstavila predsednik pripravljalnega odbora Dino Roner in tajnik dr. Damjan Pavlin ter razglasila potek proslave stoletnice. Nato sta nastopila zbor obeh prosvetnih društev: moški zbor »Oton Zupančič« in mešani zbor »Standrež«. Štiri ubrane pesmi so zadonele v dvorani. Glavni predavatelj je bil prof. Rado Bednarik, ki je s tekočo besedo podal začetek in razvoj čitalniškega gibanja na Goriškem in posebej v Standrežu.

V nedeljo zvečer je v isti dvorani dramska skupina prosvetnega društva »F. B. Sedej« iz Steverjana odigrala dramo »Deseti brat«. Polna dvorana je pričala, da naše občinstvo ljubi take nastope. Igralci so zares lepo podali to zahtevno igro in vse zadovoljili. Splošno mnenje je, da so kar dobro napredovali od prejšnjega nastopa pri nas z ljudsko igro »Naša krie«.

ZA KMETOVALCE

Prispevki za razvoj žlahtnih rastlin

Nedavno je deželna uprava odobrila nove zneske kot podporo za razvoj vinarstva, sadjarstva, zelenjadarstva in cvetličarstva. Tako prejme kmetijsko nadzorništvo v Trstu 30 milijonov, v Gorici 66, v Pordenonu 110 in v Vidmu 100 milijonov lir. Iz teh sredstev bodo kmetijska nadzorništva prispevala k stroškom za nasad in ureditev vinogradov ter sadovnjakov, v vrtnarstvu pa za premične in nepremične naprave za siljenje ter varstvo rastlin kakor tudi za vsa ostala opremo kot so stroji za razkuževanje zemlje, mali ognilni in obdelovalni stroji, priprave za zatiranje zajedalcev, za globoko kopanje in smotno ureditev zemljišča. Kmetijska nadzorništva bodo lahko dala prispevke tudi za nakup zelenjavni in cvetličnih semen, čebulic in korenin, ki zaslužijo, da se jih uvede in prideluje v določenih okoljih.

Podobno je deželna uprava namenila nova sredstva za zboljšanje in povečanje vinogradov, sadovnjakov in murvinih nasadov in dodela za Gorico 30, Pordenone 70 in Videm 100 milijonov lir.

Kdor se zanima za omenjene prispevke, naj se obrne na pristojno kmetijsko nadzorništvo, kjer bo dobil vsa ostala potrebna pojasnila.

Prispevki za zatiranje zajedalcev

Opazovalnica za rastlinske bolezni v Trstu, ul. Murat 1, nudi prispevke v višini do 50 odstotkov vsem kmetovalcem za nakup priprav ali strojev za zatiranje rastlinskih zajedalcev.

Verjetno so podobne ugodnosti na razpolago tudi v drugih opazovalnicah v naši deželi. Kdor namerava kupiti ročno ali motorno škropilnico ali stroj za razkuževanje zemlje, naj se prej posvetuje s pristojnimi uradi glede prispevka.

RADIO TRSTA

Spored od 30. marca do 5. aprila 1969
Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15
Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih)

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Oddaja za najmlajše: Kuret: »Dervišev dar«, dram. zgodba. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 13.30 Glasba po željah. 15.30 Ramos Losada: »Lepa smrt«. Radijska drama. 18.45 Operetne melodije. 19.15 Sedem dni v svetu. 20.30 Bednarik: »Pratika«. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.40 Radio za srednje šole. 12.10 Kalanova: »Pomenek s poslušavkami«. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Tržaški mandolinški ansambel. 17.20 Za mlade poslušavce: Car glasbenih umetnin. 17.35 Mišli in nazori. 17.55 Kako in zakaj. 18.30 Radio za srednje šole. 18.50 Zbor »J. Tomadini« iz Vidma. 21.05 Stanko Janežič: »Veliki tedens«.

Torek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.00 Bednarik: »Pratika«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas. 18.50 Nürnberger Jazz-Collegium. 19.10 Postni govori (12): Franci Gorjup: »Ljubezen bližnjega — pot k Bogu«. 19.45 Moški zbor iz Velikega Repna. 20.35 Verdi: »Requiem«.

Sreda: 11.40 Radio za prvo stopnjo osnovnih šol. 12.10 Bednarik: »Lojze Braču«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radiu Trst. 18.30 Radio za prvo stopnjo osnovnih šol. 19.10 Lupinc: »Higiiena in zdravje«. 20.35 Simfonični koncert. Haydn: Zadnje besede našega Gospoda na križu.

Četrtek: 11.35 Pesmi za veliki teden. 12.00 Iz potne torbe Milka Matičetovega. 17.20 Črnske duhovne pesmi. 17.35 Jeza: »Veliki teden v slovenski vasi«. 18.30 Arnič: pesem planin, simfonična pesnitev. 19.10 »Pisani balončki«, radijski tednik za najmlajše. 19.40 Chopinovi nokturni. 20.35 Vasile: »Trenutki bridkosti«. Drama v treh dejanjih.

Petek: 11.40 Pesmi za veliki teden. 12.10 Lokar: »Blagoznanstvo za domačo rabo«. 17.00 Organist Hubert Bergant igra Frešcaldijev in Frobergerjeve skladbe. 17.20 Pigan: Sedem besed našega Gospoda Jezusa Kristusa na križu. Izvaja zbor »G. Tomat« iz Spilimberga. 17.45 Jevnikar: »Slovenščina za Slovence«. 19.15 Postni govori (13): Msgr. R. Klinec: »Kristus je s svojo pokorščino izvršil odrešenje«. 19.45 »Beri, beri rožmarin zeleni«. 20.50 Rozman: »Obsodili so Kristus«. Drama v štirih dejanjih. 22.20 Nočni koncert Kristusovega trpljenja.

Sobota: 11.35 Pesmi za veliki teden. 12.10 Tul: »Iz starih časov«. 13.30 Skladbe Mozarta in Mahlerja. 14.45 Koncert komornega orkestra »F. Busoni« iz Trsta. 15.15 Beethovneve sonate. 16.45 Mahnič: »Kmečki rekvijem«. Drama v enem dejanju. 17.20 Cerkev v sodobnem svetu. 17.45 Lepo pisanje. 18.30 Moteti J. Gallusa Petelina. Izvajajo Slovenski madrigalisti iz Ljubljane. 19.10 »Družinski obzornik«. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Legenda o Krišči v matris«. 21.20 Casella: Missa solemniss »Pro Pace«.

OBVESTILA

Letoňnja velikonočna številka bo izšla na šestih straneh in z velikonočno prilogo. Članki in dopisi naj bodo na upravljalno listo do ponedeljka 31. marca zvečer. Vabimo vse, ki želijo voščiti praznike — zlasti podjetja — da izkoristijo našo prilogo in objavijo v našem listu svoja voščila.

Gledališki igralec Stane Rastresen bo predvajal v petek 28. marca ob 20.30 v dvorani »Igo Gruden« v Nabražini SLOVENSKE BALADE IN ROMANCE.

Ministrstvo za industrijo, trgovino in obrt je razpisalo natečaj za 10 mest podinspektorja v staležu tehničnega osebja pri metrični upravi. Pogoji: diploma industrijskega izvedenca, geometra in podobno. Zapadlost roka 21. aprila 1969. Uradni list št. 46 z dne 20. 2. 1969.

Ministrstvo za zunanje zadeve je razpisalo natečaj za: a) 90 mest pomožnega uradnika v staležu izvršilnega osebja. Pogoji: diploma nižje srednje šole; b) 50 mest tretjega uradnika. Pogoji: diploma tehničnega zavnoda ali podobno. Zapadlost roka 5. aprila 1969. Uradni list št. 49 z dne 24. 2. 1969.

Zakladno ministrstvo je razpisalo natečaj za 55 mest podknjigovodje v posebnem staležu pri ustanovi »Ragionerie provinciali dello Stato«. Zahtevna starost: 18-30 let. Potrebna je diploma trgovskega zavnoda ali doktorat v ekonomiji. Pismeni izpiti se bodo vršili v Benetkah. Rok zapade 21. maja 1969. Uradni list št. 75 z dne 21. 3. 1969.

Širite „Katoliški glas“

DAROVI:

V spomin pokojnega brata darujeta dve sestri za Katoliški dom 10.000 lir, za Alojzijevišče 10.000 lir, za Zavod sv. Družine 10.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu daruje družina Ščuka 5.000 lir ob prvi obletnici smrti Lojzeta Bucika.

Za Zavod sv. Družine: Namesto cvetja na grob predrage Jurakove mame daruje Zora Piščanc 5.000 lir.

Za tiskovni sklad: Pepca Srebrnič 2.500 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

V MARIJINEM DOMU V ROJANU

bo na oljčno nedeljo, 30. marca drama v štirih dejanjih

MARIJA IZ MAGDALE

Začetek ob 17. uri. Med odmori srečolov! — Vabljeni!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 70, osmrtnice L 100, več 8% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

+

Bogato na dobrih delih in dozorelo za večno plačilo je poklical v četrtek, 20. t. m. ob 7.30 k sebi v 79. letu starosti Gospodar življenja najino mamo

Nežo Jurak

V isti grob, kjer že počivata vrsto let najin oče Jože in brat Tonček, smo položili njeno telo v soboto 22. marca ob 16. uri na mestnem pokopališču v Novem mestu.

Vsem, ki so jo poznali, jo priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Jože in Cveto Jurak, sinova

Novo mesto - Gorica, 22. marca 1969

ZAHVALA

Po dolgi bolezni je Bog poklical k sebi našega ljubega moža in očeta

Alojzija Zupančič

Toplo se zahvalujemo vsem, ki so pospremili pokojnika na zadnji poti in so z nami sočustvovali. Posebej se zahvalujemo duhovnikom, družinskemu zdravniku dr. Martelancu in darovalcem cvetja. Prosimo za molitev.

Zena Marija, sin Lojze - duhovnik in hči Marija

Trst, 25. marca 1969